

zaaknummer 2011 T625

7 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissieseksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: jhr. mr. J.R.M.M. Serraris, advocaat te
Geertruidenberg,

tegen:

[naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Missionarissen Oblaten van de Onbevleete
Maagd Maria.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 mei 2012. Op 31 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Pater [naam] o.m.i., regio-overste van de Missionarissen Oblaten van de Onbevleete Maagd Maria.

1.2. Op 3 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vriendin, tevens ex-echtgenote, mevrouw [naam] en met zijn tweelingbroer, de heer [naam]. Klager heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur de heer mr. T.W.H.M. Weller, die als waarnemer optrad voor jhr. mr. J.R.M.M. Serraris.

Namens de Missionarissen is verschenen Pater [naam], voornoemd.

1.3. Door mr. Weller is ter zitting als steunbewijs ingediend een verklaring van de heer [naam], oudste broer van klager en een verklaring van mevrouw drs. [naam], Gz-psycholoog van klager.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een “goed katholiek” gezin van zeven kinderen. Vanaf zijn zesde jaar was klager misdienaar in de kerk, samen met zijn tweelingbroer [naam].

Toen klager twaalf jaar oud was zat hij, samen met broer [naam], in de eerste klas van de MAVO in [plaats]. Aangeklaagde was daar leraar Godsdienst. Aangeklaagde was tevens aalmoezenier in het huis van bewaring en de gevangenis van [plaats] en droeg daar de mis op. Klager en zijn broer werden gevraagd te assisteren als misdienaar. Klager en zijn broer voelden zich vereerd en vonden een kijkje in de gevangenis bovendien spannend zodat zij op het verzoek gingen.

Het eerste misbruik vond plaats in de kamer van aangeklaagde te [plaats]. Klager was daar met zijn broer [naam] en laatstgenoemde werd onder het mom van een spelletje naar de zolder van het klooster gestuurd terwijl aangeklaagde klager begon te tongzoenen, te betasten en vervolgens opende aangeklaagde de gulp van zijn broek, nam de hand van klager en voerde deze naar het geslachtsdeel van aangeklaagde tot het moment van klaarkomen.

Aangeklaagde droeg klager op om met niemand over de handelingen te praten aangezien het een groot geheim betrof.

Aangeklaagde kwam regelmatig bij klager thuis hetgeen de ouders van klager zeer verheugde. Aangeklaagde vroeg of klager mee mocht gaan vissen en de ouders vonden dat uitstekend. Tijdens het vissen werd klager wederom betast en herhaalden zich de handelingen van de kamer in Santpoort.

Broer [naam] kreeg een ernstig ongeluk en kon zes á zeven weken niet met klager mee naar de diensten in de gevangenis. Klager was alleen en het strelen, betasten en kussen werd heviger dan voorheen. Ook het wederzijds masturberen herhaalde zich vele malen, een keer of 15. De handelingen hebben in een periode van ongeveer twee jaar plaats gevonden.

Toen klager 13 jaar was heeft hij zijn ouders, op een zondag in [jaar], over het misbruik ingelicht. De ouders geloofden klager onmiddellijk en hebben Pater [naam] ingelicht. Pater [naam] is naar het huis van klager gekomen en heeft bij klager de biecht afgenomen. Klager werden woorden in de mond gelegd; hem werd verweten dat hij aan de handelingen had meegewerkt.

Ter zitting heeft broer [naam] verklaard dat hun vader hem had gevraagd of er ook “dingen” met hem waren gebeurd. Pas op dat moment had de broer er wetenschap van dat er tussen aangeklaagde en klager nare dingen waren voorgevallen, hoewel die niet specifiek werden omschreven. Broer [naam] kan zich nog goed de dag van de biecht herinneren en de ontredde sfeer in huis.

Na de dag van de biecht is door de ouders of de kerk nooit meer over het misbruik gesproken.

2.2 Klager heeft de gebeurtenissen als vies en walgelijk ervaren. De handen en de tong van aangeklaagde boezemden hem grote angst in. Klager was bang geworden voor complimenten of een hand op zijn schouder. Hij wist niet hoe om te gaan met intimiteit. Hij durfde geen toenadering te zoeken tot meisjes of vrouwen, zelfs niet als zij hem aardig vonden en hij hen aardig vond. Klager heeft zich op zijn studie en werk (in het onderwijs) gestort en durfde pas op zijn 41ste een relatie aan te gaan met mevrouw [naam], met wie hij getrouwd is geweest. Hoewel klager zeer veel hield van zijn echtgenote mislukte het huwelijk. Klager was bang voor kritiek en confrontaties en kon soms zijn boosheid niet beheersen. Pas na zeven jaar huwelijk heeft klager zijn echtgenote het verhaal over het misbruik verteld.

Klager heeft nog steeds last van schuldgevoel, boosheid en paniekaanvallen.

Ter zitting heeft mevrouw [naam] verklaard dat zij door de verhalen van klager zijn boosheid begreep. Mevrouw [naam], die een dierbare vriendin van klager is gebleven, heeft verklaard dat klager in therapie is gegaan om over zijn verleden te praten en om geholpen te worden met de verwerking ervan.

2.3 Klager wenst erkenning van hetgeen hem is aangedaan en van de gevolgen die het misbruik op het leven van klager heeft gehad en nog steeds heeft. Voorts wil klager een financiële tegemoetkoming voor de emotionele-, relationele- en psychische gevolgen van het misbruik.

3. Reactie op het klaagschrift

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop en persoon van aangeklaagde via archief, gegevens van benoemingen, plekken waar hij heeft gewerkt en middels gesprekken met personen met wie hij heeft samengewerkt. Uit dat onderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar Pater [naam] vermeldt dat uit de correspondentie met klager des te meer blijkt hoe in het verleden alles werd toegedekt en dood gezwegen. Pater [naam] laat weten diep geschokt te zijn door wat er met klager is gebeurd; door deze zaken te benoemen en zo gedetailleerd te beschrijven heeft klager Pater [naam] en de Missionarissen een kant van hun medebroeder laten zien die zij niet kenden en die bij hen verontwaardiging en schaamte oproept. Pater [naam] heeft aan klager van ganser harte zijn spijt betuigd dat zijn jeugdig idealisme door een van de medebroeders, te weten aangeklaagde, totaal gebroken werd en klager de pijn daarvan nog steeds voelt. Pater [naam] heeft de hoop uitgesproken dat klager de kracht en steun zal vinden in het feit dat hij deze kwestie uit de verborgenheid heeft weten te halen.

3.2. Ter zitting heeft Pater [naam] zijn bewondering en waardering voor klager uitgesproken. Hij heeft te kennen gegeven zeer geraakt te zijn door hetgeen klager heeft verteld en heeft meegemaakt. Pater [naam] biedt klager zijn excuus aan voor hetgeen hij heeft meegemaakt en het leed dat hem is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.- K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat klager in de periode van ongeveer twee jaar dat hij misdienaar was tijdens de diensten in het huis van bewaring en de gevangenis van Haarlem frequent door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Dit misbruik bestond uit het moeten dulden van hevig kussen en tongzoenen, het dulden van het strelen en aanraken van het kruis en het geslachtsdeel van klager en het wederzijds masturberen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunen de verklaringen van mevrouw [naam] en de verklaring van de heer [naam] ter zitting de verklaring van klager. Voorts wordt de verklaring van klager ondersteund door de ter zitting overgelegde verklaring van de oudste broer van klager, de heer [naam], die getuige was van de zondag in [jaar] waarop bij klager de biecht werd afgenomen en de consternatie en onrust beschrijft die de gebeurtenissen die dag in het gezin van klager en zijn broers teweeg hebben gebracht. Ook de verklaringen van psychiater [naam] en van psycholoog drs. [naam], ondersteunen de verklaring van klager. De behandeling van klager bestond er onder meer uit om het trauma, dat klager in zijn jeugd had opgelopen door het misbruik van aangeklaagde te verwerken en een plaats te geven in zijn leven.

Bovendien is bij navraag gebleken dat bij de Commissie Deetman meldingen bekend zijn ten aanzien van aangeklaagde anders dan die van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Pater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Missionarissen het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Missionarissen zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Missionarissen Oblaten van de Onbevleete Maagd Mariade klacht gegrond te verklaren, het misbruik te erkennen en normaal oprecht spijt te betuigen voor het leed dat klager is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 7 november 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, prof. dr. Van de Wielen de heer W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken

nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatieen aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overstedaarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.

.